

kunnen ieder voor zich of samen de oorzaak zijn. Overgang tot het Roomsch-Katholicisme stellig niet. Een enkel geval daargelaten, verloor de Oud-Bisschoppelijke clerezij wel geen zielen meer door overgang naar de Roomsch-Katholieke kerk. Zij, die afvielen, zullen of tot geen kerkgenootschap meer toegetreden of protestant geworden zijn. Gemengde huwelijken speelden daarbij misschien een rol. Na de mislukte pogingen van 1824 en 1828 heeft het kerkgenootschap geen toenadering tot Rome meer gezocht. Van dien tijd schijnt ook de bij tijden zoo levendige belangstelling van sommige Protestanten voor hen te dateeren. Het is dan de tijd, waarop men in sommige kringen van Hervormden hen sympathiek bejegt en tracht te winnen. Zoo schrijft de dichter Bilderdijk in Januari 1824 aan Da Costa: „Het is te hopen, dat de terugstooting der Janse-nisten hun nieuwe kracht geven zal ter volharding, en hunne in mijn tijd zeer versmolten kudde vertalrijken; want bij hen ligt de germe van een geest, die voor de waarheid vatbaar maakt. Vele individus heb ik van hun tot het Protestantendom over zien gaan en in allen, die ik gekend heb, een praedispositie daartoe gevonden”¹⁾). Het teekent den toestand, dat deze vaders van het Réveil in 1824 blijkbaar nauwkeurig op de Oud-Katholieken acht slaan.

Het aantal van 12 Oud-Katholieken van 1830 zou nog slinken. In 1863 vermeldt het gemeenteverslag van Delfshaven slechts een getal van twee. Na omstreeks 1875 komen er weer Oud-Katholieken voor, maar dit is blijkbaar een gevolg van de aan de grens van Rotterdam ontstane immigratie van Rotterdammers (Gouvernestraat en omgeving).

Sporen heeft het Oud-Katholicisme te Delfshaven niet achtergelaten. De kerk op den hoek van de Lange Dijkstraat en de Achterhaven is volgens F. J. Kleijn verkocht en verbouwd tot een paar woonhuizen. Pastoor Colombijn schijnt den inventaris geheel of gedeeltelijk te hebben meegenomen. Althans de Voorloopige lijst der monumenten van Zuid-Holland blz. 48 vermeldt, dat de Oud-Katholieke kerk van Dordrecht bezit: „een houten tabernakel met tombe (± 1800), afkomstig uit de Oud-Katholieke kerk van Delfs-

1) Kolléwijn, Bilderdijk II, blz. 112.